

Pedagogisch werkplan BSO *ik*OOK!

“Zo zijn onze manieren!”

Locatie Nederweert

December 2017

Inleiding

Dit is het pedagogisch werkplan van *ikOOK!* Nederweert welke van toepassing is op onze buitenschoolse opvang (4-12 jaar) in het Integraal Kindcentrum in Nederweert (bij OBS De Klimop). In dit pedagogisch werkplan, staan de dagelijkse gang van zaken en de manier waarop de pedagogisch medewerkers hun kerntaak vervullen, omschreven.

Hoofdstuk 1 geeft in enkele bewoordingen de pedagogische visie van *ikOOK!* weer.

Voor de volledige tekst verwijzen wij naar het pedagogisch beleidsplan van *ikOOK!*. Deze is te vinden op de site <http://www.ik-ook.nu/homepage/onze-pedagogische-visie> onder vermelding van ons pedagogisch beleid.

Hoofdstuk 2 is een concrete uitwerking van het pedagogisch beleidsplan van

ikOOK! en beschrijft de dagelijkse gang van zaken en ons pedagogisch handelen daarin.

Ook worden hierin van iedere locatie een beschrijving gegeven voor wat betreft specifieke tradities, omvang, binnenruimte en buitenruimte e.d. beschreven.

Deze stukken liggen ter inzage op de locatie en kunnen ook worden gedownload vanaf onze website.

Praktische informatie

Contactgegevens

Locatie: Nederweert
 Adres: Dokter van de Wouwstraat 39
 6031 HC Nederweert
 Telefoonnummer: 06 401 912 50
 E-mailadres: nederweert@ik-ook.nu

Pedagogisch medewerker: Lieke van der Wallen (KDV en BSO), Janou Vaas (BSO en KDV), Janine Smeets (BSO en Peuterprogramma) Kaja Gerlag (KDV en BSO), Sandra de Groot (BSO en KDV) Monique Gerits (BSO) en Mariska Janssen (inval).

Maximale groepsgrootte: Er worden maximaal 60 kinderen opgevangen op de BSO. Hiervoor maken wij gebruik van 3 verticale basisgroepen van 20 kinderen.

Groepsnamen	Leeftijd	Aantal	groepen
Koala's	4 tot en met 6 jaar	Maximaal 20 kinderen	Groep 1 t/m 3
Bavianen	5 tot en met 8 jaar	Maximaal 20 kinderen	Groep 3 tot en met 5
Panda's	8 tot en met 13 jaar	Maximaal 20 kinderen	Groep 5 t/m 8
Indien er op een dag niet meer dan 20 BSO kinderen zijn dan voegen wij de BSO groepen samen om een uitdagend spelaanbod te waarborgen.			
Samengevoegde groep Panda's, Bavianen en Koala's	4 tot en met 13 jaar	Maximaal 20 kinderen	Groep 1 tot en met 8

Locatiemanager: Mijke Staps
 Telefoonnummer: 040- 4100155
 E-mailadres: info@ik-ook.nu

Website: www.ik-ook.nu

Openingstijden BSO
 Maandag 7.30-18.00 uur
 Dinsdag 7.30-18.00 uur
 Woensdag 7.30-18.00 uur
 Een gecombineerde groep met het kinderdagverblijf
 Donderdag 7.30-18.00 uur
 Vrijdag 7.30-18.00 uur
 De Koala's, Bavianen en Panda's zijn samengevoegd

Gesloten: zaterdag, zondag en erkende feestdagen.

Inhoud

1. Pedagogische visie <i>ikOOK!</i>	6
2. “Zo zijn onze manieren!”	7
2.1 De interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind	7
(Brengen en) halen	7
Geborgenheid en veiligheid	7
Gewetensvorming	8
Keuzes maken	8
Mentorschap	8
Motiveren	8
Normen en waarden	8
Observatie	9
Ontwikkelingsachterstand	9
Opvallend (negatief) gedrag	9
Privacy	9
Stimuleren tot zelfstandigheid	10
Ondersteuning andere volwassenen in afwijking van de BKR	10
Afwijking Leidster-kind-ratio	10
Vier-ogen principe	11
Zelfstandigheidsverklaring	12
Zelfvertrouwen	12
2.2 De interactie tussen de kinderen onderling: de groep	13
Dagprogramma	13
Eten en drinken	13
De groepen	14
Samengestelde kdv/bsv groep	14
Groepsactiviteiten	14
Kinderparticipatie	15
Leeftijdgenootjes en verlaten van de stamgroepruimte	15
Opendeuren beleid binnen de bso	15
Pesten	15
Regels	15
Stimuleren van contacten	16
Vriendschappen	16

Vrije tijd	16
Wennen	17
2.3 De fysieke omgeving, zowel binnen als buiten	18
Binnenruimte.....	18
Buitenruimte	18
Veiligheid	18
2.4 Ons activiteiten aanbod	19
Buiten spelen.....	19
Computeren, Wii & TV-kijken.....	19
Feesten	19
Huiswerk.....	19
Niets doen	19
Uitstapjes & Vakantie.....	19
Verjaardagen	20
3.5 Het spelmateriaal dat wij aanbieden	20
3. Voorschoolse Opvang.....	21
3.1 Pedagogische visie.....	21
3.2 De verschillen	21
Binnenruimte.....	21
Samengestelde groep kinderdagverblijf en voorschoolse opvang	21
Buiten spelen.....	21
Feesten	21
Groepsactiviteiten	21
Huiswerk.....	21
Mentorschap	22
Observaties.....	22
Thema's	22
Vakanties	22
Verjaardagen	22
Wennen	22
Nawoord.....	23

1. Pedagogische visie ikOOK!

Bij ons staat de eigenheid van het kind centraal. Ieder kind is uniek en heeft een eigen karakter en ontwikkeltempo. Om zich te kunnen ontwikkelen, heeft een kind verzorging, geborgenheid, en uitdaging nodig. ikOOK! wil kinderen helpen zich te ontwikkelen tot zelfstandige personen, die hun eigen keuzes kunnen maken.

De pedagogisch medewerkers van ikOOK! zien zich als medeopvoeder naast de hoofdopvoeder, de ouders. Vanuit deze gedachte worden kinderen begeleid in het opgroeien en gestimuleerd door de pedagogisch medewerkers in hun ontwikkeling. Om de kinderen daarin zo goed mogelijk te faciliteren bieden wij de kinderen structuur en regelmaat. Onze medewerkers verbinden zich aan het kind en de ouders door liefdevol en met aandacht hun werk te doen. Bovendien verbinden zij zich aan onze pedagogische visie en zullen zij daarbij bewust en in verbondenheid naar hun eigen handelen en dat van hun collega's blijven kijken. Veiligheid en vertrouwen zijn de basisbegrippen waar het de opvang betreft, net als samenwerking met de school en de ouders, waardoor afstemming over de opvoeding van de kinderen optimaal kan plaatsvinden.

Integraal kindcentrum De Klimop is niet alleen een gebouw waarin primair (openbaar) onderwijs, dagopvang en buitenschoolse opvang gevestigd is. Het is een gebouw waar kinderen van 0-13 jaar in hun ontwikkeling gestimuleerd worden. Waar pedagogisch medewerkers en leerkrachten elkaar inspireren op pedagogisch vlak. Waar ouders terecht kunnen om zo goed mogelijk vorm te kunnen geven aan de combinatie van werken zorg voor hun kinderen. Waar uniformiteit is in pedagogisch beleid en waar er sprake is van een doorgaande lijn van voorschool naar basisschool.

Daarnaast vinden wij het belangrijk, dat de kinderen het naar hun zin hebben bij ikOOK! en zichzelf kunnen zijn, waarbij plezier voorop staat!

Meer over onze pedagogische visie vindt u uitgebreid in ons pedagogisch beleid.

2. “Zo zijn onze manieren!”

Wij hanteren de volgende pedagogische ‘middelen’ om onze visie inhoud te geven:

1. De interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind
2. De interactie tussen de kinderen onderling: de groep
3. De fysieke omgeving, zowel binnen als buiten
4. Ons activiteiten aanbod
5. Het spel materiaal dat wij aanbieden

2.1 De interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind

Ieder moment waarop wij in contact zijn met de kinderen, is een pedagogisch moment. De pedagogisch medewerker is in die zin een ‘levend pedagogisch middel’. Wij gaan er vanuit, dat een kind niet stout is omdat hij stout wil zijn, maar dat hij iets ‘stouts’ doet of zegt, om aan een behoefte te voldoen (zoals behoefte aan aandacht, of duidelijkheid, of vriendschap). Als een kind iets doet wat wij niet goed vinden, dan keuren wij het gedrag, de handeling van het kind af, maar niet het kind zelf.

Wij geven ik-boodschappen af en zeggen wat we wél verwachten van een kind en niet alleen wat niet mag. Bijvoorbeeld: ‘hou je goed vast’ in plaats van ‘val niet’. Ook leggen wij uit waarom wij gedrag wel of niet goedkeuren. Door actief te luisteren proberen we aan de behoeftes van het kind te voldoen. Hieronder volgt, in alfabetische volgorde, een opsomming van onderwerpen, die gedurende een dag op de bso aan de orde komen en direct te maken hebben met de interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind.

Basishouding van de pedagogisch medewerker:

Wij stralen plezier en enthousiasme uit.

Wij werken met warmte en betrokkenheid

Wij denken na over wat we doen, waarom we iets doen en wat we ermee bereiken

Wij staan open voor nieuwe ideeën en vernieuwen steeds ons handelen

Wij nemen de kinderen serieus.

Wij werken gestructureerd.

Wij spreken de kinderen aan op hun gedrag op een manier, die past bij hun leeftijd.

Wij streven ernaar, dat de kinderen het naar hun zin hebben, zich geborgen voelen.

Wij stellen ons open op voor zowel collega’s, kinderen als ouders.

Wij stralen vertrouwen uit naar de kinderen, ouders en collega’s.

Wij oordelen en veroordelen anderen niet op gedrag, uiterlijk, leeftijd, geloof of geslacht.

Wij lossen geen problemen op voor de kinderen, maar helpen het kind naar een oplossing te zoeken.

(Brengen en) halen

De pedagogisch medewerkers halen kinderen uit groep 1 en 2 uit de klas. Kinderen vanaf groep 3 komen zelf naar de BSO ruimte.

Kinderen lopen naar hun eigen groepsruimte. Dit is voor de Koala’s het klaslokaal naast het kinderdagverblijf, voor de Bavianen in de hal van de school en voor de panda’s boven het kinderdagverblijf. Na binnenkomst wordt gecontroleerd of alle kinderen er zijn. Als er 30 kinderen of meer zijn blijven de groepen verdeeld en start het dagrimte. Zijn er minder dan 30 kinderen dan gaan zij, na verzameling van alle kinderen, met de pedagogisch medewerker naar de aula van school. Kinderen hangen hun foto op het keuzebord in de hal van het KDV. Elke pedagogisch medewerker stuurt 1 tafel aan van maximaal 10 kinderen in de aula. Bij het binnendruppelen van de kinderen maakt de pedagogisch medewerker een praatje met de kinderen over hoe het op school was.

Als de ouders de kinderen komen ophalen, wordt er nog even een praatje gehouden over wat de kinderen die dag gedaan hebben.

Geborgenheid en veiligheid

Wij bieden geborgenheid en veiligheid, door te zoeken naar wat bij het kind past.

Dit kan betekenen een aai over de bol of een knuffel. Het gaat om de aandacht voor het kind, ieder op zijn eigen manier. Ieder kind, iedere dag! Geborgenheid en veiligheid creëren wij ook, door structuur aan te bieden, zoals een team van vaste pedagogisch medewerkers en heldere groepsregels en afspraken.

Wij communiceren letterlijk op het niveau van de kinderen, door veel bij hun op de grond te zitten en door de knieën te gaan, om hen op ooghoogte te benaderen. Wij tonen betrokkenheid bij zowel het kind als bij de ouders. Ook dit geeft het kind een gevoel van veiligheid.

Gewetensvorming

Zelfstandigheid houdt niet alleen in dingen zelf kunnen doen, minstens even belangrijk is het om zelf te weten wat goed en fout is. Bij jonge kinderen moet dit geweten nog gevormd worden. Als kinderen vier jaar zijn, hebben ze meestal wel iets van een innerlijke rem, maar de vorming van het geweten is nog niet voltooid. De pedagogisch medewerker houdt hiermee rekening door vriendelijk, maar consequent en duidelijk kinderen aan bepaalde regels te houden en uit te leggen waarom deze regels gelden. Het kind leert zo langzamerhand wat wel en niet mag en waarom. Hierbij leggen wij de nadruk op positief gedrag. Negatief gedrag keuren wij af, maar niet het kind zelf. De pedagogisch medewerkers zijn zich constant bewust van hun voorbeeldfunctie.

Keuzes maken

Kiezen is goed, maar dit betekent absoluut geen vrijheid blijheid.

Wij willen de kinderen helpen zich te ontwikkelen tot zelfstandige personen, die hun eigen keuzes kunnen maken. Door zelf keuzes te maken, ontwikkelen kinderen een eigen persoonlijkheid met eigen voorkeuren en leren ze om te gaan met hun eigen normen en waarden. Ook leren ze zo verantwoordelijkheid te dragen voor de consequenties van hun eigen keuzes. We stimuleren het maken van keuzes o.a. doordat de kinderen niet verplicht zijn om mee te doen aan activiteiten, het is aan hen of ze deelnemen of toch liever vrij spelen. We helpen de kinderen inzien wat de gevolgen zijn van hun keuzes, zodat ze steeds beter in staat zijn in te schatten wat hun keuze voor hun betekent. Een hulpmiddel hierbij is het keuzebord dat in de gang hangt van het KDV. Kinderen hangen hun foto in de ruimte waar zij zijn of aan welke activiteit zij deel gaan nemen.

Mentorschap

Ieder kind heeft een eigen mentor. De mentor is ook het aanspreekpunt voor de ouders.

Met name in de beginperiode is dit duidelijk voor zowel de ouders als het kind. De mentor zal jaarlijks een observatie houden van het kind en dit bespreken met ouders. Wij streven ernaar dat iedere pedagogisch medewerker iets kan vertellen over het dagelijkse gebeuren en het verloop van de (mid)dag. In vakanties en/of vrije dagen is er altijd een 'achterwacht-mentor'. Dit zijn medewerkers die zoveel mogelijk op een vaste basisgroep invallen. Daar *ikOOK!* klein en overzichtelijk is zijn alle pedagogisch medewerkers vertrouwd voor de kinderen.

Motiveren

Wij benaderen de kinderen positief: Zullen we proberen ....?!

Wij laten de kinderen zien, vertrouwen in en respect voor hen te hebben. Door beloning en stimulans, proberen wij de kinderen te motiveren iets te doen, of een nieuwe stap in hun ontwikkeling te zetten. Als wij iets 'moeilijks' gaan knutselen, zorgen wij dat wij een voorbeeld klaar hebben. Dit stimuleert. Natuurlijk heeft het kind daarbij altijd de vrijheid om iets op zijn eigen wijze te maken. Als de pedagogisch medewerker alvast met een activiteit begint, motiveert en stimuleert dat en volgen de kinderen, die eerst niet wilden, vaak vanzelf. Door zelf enthousiast te zijn, stimuleren wij de kinderen.

Normen en waarden

Iedereen heeft zijn eigen normen en waarden en brengt deze over. Bewust, maar ook onbewust. Daarom vinden wij het belangrijk dat de pedagogisch medewerkers zich realiseren wat hun eigen normen en waarden zijn en welke invloed die hebben op hun werk.

De voorbeeldfunctie die de pedagogisch medewerkers hebben, is namelijk van ongelooflijk belang en van onschatbare waarde. Ook al blijkt over het algemeen, dat de normen en waarden van collega's in grote lijnen overeenkomen, de kleine verschillen kunnen het soms heel lastig maken. Feedback hierover is daarom belangrijk en maakt dat men op één lijn zit naar de kinderen. Nieuw personeel gaat uit van de normen en waarden die gehanteerd worden op de groep en dient zich hieraan aan te passen.

De praktische uitvoering van onze normen en waarden staan nader omschreven in diverse regels en is terug te vinden in de basishouding van de pedagogisch medewerkers. Wij houden ons zelf aan deze regels en spreken elkaar en de kinderen er op aan, als iemand zich er niet aan houdt.

Soms komen de normen en waarden zoals gehanteerd bij ikOOK!, niet overeen met die van ouders. Het is belangrijk hier te allen tijde met ouders over in gesprek te gaan. Soms kan een middenweg gevonden worden, maar de pedagogisch medewerkers zullen nooit iets doen, wat tegen hun eigen normen en waarden of die van ikOOK! indruist.

Observatie

Elk kind dat zich fysiek en emotioneel veilig voelt in zijn omgeving, voelt zich daar prettig en op zijn gemak. Een kind dat goed in zijn vel zit kan gerust gaan spelen. Hij voelt de ruimte om te experimenteren en zijn talenten te ontwikkelen. Wij gebruiken hiervoor de term 'welbevinden'. Welbevinden is een algemeen positieve toestand waarin het kind verkeert. Dit welbevinden observeren wij jaarlijks op de bso. De mentor van het kind vult rond de verjaardag van het kind een observatielijst in. Wanneer uit deze observatie blijkt dat er zorgen zijn, maakt de mentor een afspraak met de ouders voor een gesprek waarin de zorgen besproken worden en gekeken wordt welke stappen zij samen kunnen nemen. Als dit niet van toepassing is wordt het kind na een half jaar nogmaals geobserveerd.

Wanneer ons iets opvalt aan het kind tussen de observatiemomenten in, wordt ook contact gezocht met de ouders voor een afspraak. Ouders worden altijd op de hoogte gebracht van de uitgevoerde observatie.

Ontwikkelingsachterstand

Kinderen met een 'rugzakje' krijgen extra aandacht, wanneer dat op verzoek van de ouders is, maar wij dwingen de kinderen niet. Op school is al genoeg 'met het hoofd' geleerd, dat hoeft op de bso niet als de kinderen dat niet willen. Waar het binnen onze mogelijkheden ligt komen wij zoveel mogelijk tegemoet aan de specifieke begeleidingswensen van kinderen. Hierbij moet wel in het achterhoofd worden gehouden dat wij professionele groepsopvang bieden en geen een-op-een begeleiding.

Bij een eventuele ontwikkelingsachterstand op sociaal of emotioneel gebied, ondersteunen en stimuleren wij de kinderen wel zoveel we kunnen.

Als wij hierin iets menen te signaleren, dan bespreken wij dat eerst met onze collega's. Als deze onze zorg herkennen, dan bespreken wij het met de locatiemanager. Als ook deze het herkent, dan bespreken wij het met de ouders. Afhankelijk van de ernst van de situatie, kan dit zijn tijdens een rustig haal- of brengmoment, of in een apart gesprek.

Als de ouders onze zorg delen dan wordt, afhankelijk van de noodzaak, in overleg met hen de hulp ingeroepen van een externe instantie zoals bijvoorbeeld de school, de orthopedagoog van Rbob de Kempen, het CJG (centrum voor jeugd en gezin), het maatschappelijk werk, of anderszins.

Opvallend (negatief) gedrag

Als een kind opvallend gedrag vertoont, observeren wij eerst of het aan de groep ligt, aan ons of het alleen op dat moment is, of dat het structureel is. Wij maken hierbij geen gebruik van een observatieformulier. Wel schrijven wij op wat ons opvalt en bespreken dat met collega's, vervolgens met de locatiemanager en uiteindelijk bespreken we het met de ouders. Als een bepaalde aanpak van het kind nodig is, dan bespreken wij dit in een groeps-/werkoverleg en leggen dit schriftelijk vast. Eén lijn hierin is belangrijk, daarom gebeurt dit in samenspraak met ouders. Bij kinderen met ontwikkelings- of gedragsproblemen laten wij vaak iets meer toe en verruimen onze grens. Met de andere kinderen wordt daar niet over gesproken, tenzij er vragen over komen en dan wordt het uitgelegd. Bij bepaald negatief gedrag (bijvoorbeeld slaan of schoppen) zetten wij het kind even apart in de groep. Wij laten het kind tot bezinning komen en nadenken over zijn eigen gedrag. Daarna bespreken wij dit met het kind.

Privacy

Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer zij hechten aan hun privacy. Pedagogisch medewerkers vertellen daarom niet alles aan ouders. Kinderen stellen het op prijs als negatieve of beschamende zaken niet doorverteld worden. Bijvoorbeeld: verliefdheden of een gegeven brutale mond.

Pedagogisch medewerkers maken een bewuste keuze in wat zij wel of niet aan ouders vertellen. Uiteraard worden zaken die gaan over veiligheid wel medegedeeld.

Kindformulieren worden in een afgesloten kast bewaard. In notulen worden alleen de initialen van de kinderen genoemd. De overdracht naar collega's is niet openbaar voor ouders. Wij verstrekken geen informatie over de kinderen aan derden, tenzij regelgeving ons hiertoe verplicht.

Wanneer wij in pedagogisch opzicht een vraag hebben over een kind en wij hebben de behoefte deze vraag voor te leggen aan een externe deskundige, dan waarborgen wij hierbij altijd de anonimiteit van het kind.

De kinderen hebben het recht af en toe alleen te spelen of alleen te zijn. Wij stellen hen hiertoe in de gelegenheid middels het creëren van hoekjes en tijdens momenten van vrij spel.

Kinderen willen soms alleen in een ruimte spelen, te denken valt dan aan muziek luisteren, lekker kletsen met elkaar, computeren. Wij respecteren deze behoefte, maar houden ook in de gaten of alles goed verloopt.

Stimuleren tot zelfstandigheid

Wij stimuleren de kinderen tot zelfstandigheid. De oudere bso-kinderen controleren wij bijvoorbeeld pas achteraf en laten hun eerst zelf beslissen of tot een oplossing komen.

Ook het leren voor zichzelf op te komen hoort bij het stimuleren tot zelfstandigheid.

Wij gunnen het kind de tijd, om zelf duidelijk te maken wat het wil.

Straffen en belonen

Als een kind iets goed doet, leuks doet, iets gemaakt heeft, iemand geholpen heeft, belonen wij het kind door positieve aandacht, zoals een compliment, een duim omhoog, een applaus, een knuffel, of het kind mag zijn favoriete bezigheid doen. Door positief gedrag te belonen, wordt het gevoel van veiligheid en geborgenheid vergroot, het zelfvertrouwen gesterkt en de kans op negatief gedrag kleiner. Daarom vinden wij belonen belangrijker dan straffen.

Iets doen wat niet mag, heeft over het algemeen te maken met uitproberen, ontdekken, grenzen leren kennen. Wij leggen niet de nadruk op het woord 'straffen', maar benoemen het liever 'bewust worden van regels, normen en waarden'. Als een kind iets doet wat niet mag, leggen wij uit waarom dat niet mag en vertellen wij wat wél mag.

Hoe wij een kind benaderen, is mede afhankelijk van de leeftijd van het kind. Als een kind na drie waarschuwingen nog steeds datgene doet wat niet mag, zetten wij het kind even apart. Wij leggen het kind uit waarom het apart wordt gezet en vragen het kind dan om erover na te denken waarom het datgene doet wat niet mag. Een kind wordt nooit gecorrigeerd door het buiten de groep te plaatsen.

Wij benoemen de consequentie van het gedrag van het kind. Soms bedenken wij samen met het kind de straf, waarvan hij vindt dat hij die verdient. Bijvoorbeeld: "Nu mag ik de rest van de dag niet meer daarmee spelen".

Om op een eenduidige manier om te kunnen gaan met straffen en belonen, is het belangrijk dat alle regels (omgangsregels, gedragsregels, groepsregels, huisregels) en de daaraan verbonden consequenties, voor alle pedagogisch medewerkers en de kinderen duidelijk zijn. Deze staan daarom beschreven in dit pedagogisch werkplan. Wij passen de consequenties van het overtreden van regels op alle kinderen eenduidig toe. Als wij gewaarschuwd hebben, doen wij vervolgens ook wat wij gezegd hebben.

Ondersteuning andere volwassenen in afwijking van de BKR

De locatiemanager is enkele malen per week op de locatie aanwezig om (o.a.) de pedagogisch medewerkers te kunnen ondersteunen. Bij acute situatie zoals het onwel worden van een pedagogisch medewerker tijdens schoolweken zijn er onderwijs- en onderwijsondersteunend personeel in het gebouw aanwezig die op dat moment kunnen bijspringen. Indien er calamiteiten zijn buiten de aanwezigheid van schoolpersoneel staan er ook verschillende achterwachten paraat. Deze achterwacht dient binnen 10 minuten op de locatie te zijn. Pedagogisch medewerkers hebben een lijst met telefoonnummer en namen van de achterwacht op de groep liggen.

Afwijking Leidster-kind-ratio

ikOOK! hanteert de wet- en regelgeving die van toepassing is op de kinderopvang. ikOOK! past de vastgestelde leidster-kindratio toe zoals berekend kan worden middels de rekentool op 1ratio.nl. Bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang, kan worden afgeweken van de beroepskracht kindratio gedurende maximaal drie uur per dag. Er kunnen tijdens die uren minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Voorbeelden zijn bij het starten, sluiten van de dag en bij pauzes van de pedagogisch medewerkers. Voorwaarde is dat minimaal de helft van het op grond van de beroepskracht-kindratio vereiste aantal medewerkers wordt ingezet. Deze uren voor de afwijkende inzet kunnen op de dagen van de week verschillen, maar zijn wel iedere week hetzelfde. In

onderstaand schema geeft ikOOK! weer wanneer wij niet afwijken en wanneer wij mogelijk afwijken van het leidster kindratio.

Op de buitenschoolse opvang mogen er voor en na schooltijd en op vrije middagen maximaal een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Hierbij geldt inzet van minimaal de helft van de benodigde pedagogisch medewerkers. Naast dit half uur per dag is op vrije dagen en in de vakantie dezelfde drie-uursregeling van toepassing als in de dagopvang. Op voorwaarde dat minimaal 10 uur aaneengesloten opvang geboden wordt.

IkOOK! Nederweert

Gedurende 40 schoolweken	Niet afwijken van leidster kindratio	Mogelijk afwijken leidster kindratio
Maandag	7.00-8.15 15.00-18.00	8.15-8.45
Dinsdag	7.00-8.15 15.00-18.00	8.15-8.45
Woensdag	7.00-8.15 12.00-18.00	8.15-8.45
Donderdag	7.00-8.15 15.00-18.00	8.15-8.45
Vrijdag	7.00-8.15 15.00-18.00	8.15-8.45

Gedurende 12 schoolweken	Niet afwijken van leidster kindratio	Mogelijk afwijken leidster kindratio
Maandag	7.00-8.00 8.45-12.30 14.00-17.15	8.00-8.45 12.30-14.00 ivm pauze 17.15-18.00
Dinsdag	7.00-8.00 8.45-12.30 14.00-17.15	8.00-8.45 12.30-14.00 ivm pauze 17.15-18.00
Woensdag	7.00-7.45 8.45-13.00 14.00-17.00	7.45-8.45 13.00-14.00 ivm pauze 17.00-18.00
Donderdag	7.00-8.00 8.45-12.30 14.00-17.15	8.00-8.45 12.30-14.00 ivm pauze 17.15-18.00
Vrijdag	7.00-7.45 8.45-13.00 14.00-17.00	7.45-8.45 13.00-14.00 ivm Pauze 17.00-18.00

Vier-ogen principe

Omdat de kinderen op de buitenschoolse opvang niet gebonden zijn aan één ruimte, is het onmogelijk dat in iedere ruimte een pedagogisch medewerker aanwezig is. Het gaat in tegen ons pedagogisch beleid en beperkt de kinderen in hun vrijheid.

De pedagogisch medewerkers lopen wel rond en komen hierbij in alle ruimtes. Er wordt gebruik gemaakt van doorkijkramen. Daarnaast komen onderwijspersoneel en de locatiemanager geregeld de groepsruimtes binnen en lopen ook de pedagogisch medewerkers bij elkaar binnen. Stagiaires worden niet meegeteld om aan de beroepskracht-kindratio te voldoen, maar dienen uiteraard wel als extra paar ogen. Ook zijn ouders altijd welkom om een dagdeel mee te draaien op de groep. Daarnaast vragen wij aan ouders om opvallende signalen over het gedrag van pedagogisch medewerkers op de groep te melden aan de locatiedirecteur (mijkstaps@ik-ook.nu), dit daar ouders bij het opstarten en sluiten van de dag onverwachts binnen kunnen lopen.

Het is onmogelijk om te garanderen dat pedagogisch medewerkers nooit alleen zijn met de kinderen. Wel doen wij er alles aan om een zo veilig mogelijke omgeving te creëren. Naast het treffen van bouwkundige voorzieningen, is signaleren van essentieel belang. Omdat het moeilijk is om je collega's aan te spreken op hun gedrag, proberen wij medewerkers hierin te stimuleren. Elkaar feedback geven over het handelen wordt als 'normaal' gezien.

Zelfstandigheidsverklaring

De zelfstandigheidsverklaring kan een hulpmiddel in de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid vormen. Wij hanteren 3 soorten verklaringen:

1. Ik mag alleen op het schoolplein spelen
2. Ik mag alleen naar huis
3. Ik mag naar het "overkantje".

Als adviesleeftijd voor alleen op het schoolplein spelen hanteren wij kinderen vanaf groep 3 (6/7 jaar).

Als adviesleeftijd voor het alleen naar huis gaan hanteren wij kinderen vanaf groep 4 (7/8 jaar), mits de route naar huis bekend, relatief ongevaarlijk en te overzien is. Zeker in de eerste periode dat deze zelfstandigheidsverklaring in gaat ontvangen wij graag een belletje als de kinderen goed thuis aangekomen zijn.

Zelfvertrouwen

Wij helpen het zelfvertrouwen van de kinderen te ontwikkelen, door hen positieve aandacht en complimenten te geven. Wij stimuleren de kinderen om zelf(standig) iets te doen, om iets ten minste te proberen. Wij nemen er genoeg mee, als een kind iets op zijn eigen wijze doet of probeert.

2.2 De interactie tussen de kinderen onderling: de groep

De algemene ontwikkeling en het welbevinden van het kind, worden beïnvloed door de groep. Kinderen leren van elkaar en zijn elkaars voorbeeld. In de groep leren kinderen om te gaan met anderen, waardoor zij zichzelf ook weer beter leren kennen.

ikOOK! benut de groep als pedagogisch middel, om de kinderen te helpen zich te ontwikkelen tot zelfstandige personen en zich zo voor te bereiden op de maatschappij en het sociale leven in die maatschappij.

Hieronder volgt, in alfabetische volgorde, een opsomming van onderwerpen, die gedurende een dag op de bso aan de orde komen en direct te maken hebben met de interactie tussen de kinderen onderling, in de groep.

Dagprogramma

Na school krijgen de kinderen aan tafel fruit en drinken. De pedagogisch medewerker praat met hen over het verloop van de schooldag. Na het fruit worden er diverse activiteiten aangeboden, zoals knutselen en sportactiviteiten. Het kan zijn dat kinderen rustig een boekje willen lezen, dat kan natuurlijk ook. Er zijn verschillende hoeken ingericht waar uw kind kan spelen of rusten. Ieder kind is vrij in wat hij wil doen. Bij droog weer spelen wij vaak buiten. Rond half 5 bieden wij nogmaals iets te drinken en wat kleins te eten aan. Vanaf 5 uur worden de eerste kinderen alweer opgehaald.

Dagindeling in de schoolvakanties.

Binnenkomst vanaf half 8 tot 9 uur

9.30 een eet- en drinkmoment. Waarbij fruit genuttigd wordt.

10.00 activiteit en vrij spel

11.45 opruimen

12.00 lunchen

12.30 opruimen van de lunch

13.00 activiteit en vrij spel

15.00 een eet- en drinkmoment, waarbij wij een koekje, kraker of rijstwafel.

Ophalen van de kinderen vanaf vijf uur.

Eten en drinken

Als de kinderen uit school komen, nemen ze wat te drinken en krijgen ze er iets kleins (cracker) bij te eten.

Het middageten (bijvoorbeeld in de schoolvakanties en op de woensdag) wordt gebruikt als moment om even stil te staan bij de dag en plannen te maken voor de middag.

Net zoals bij de normen en waarden blijkt over het algemeen, dat de ideeën van collega's over het eten en drinken, in grote lijnen overeenkomen. Maar, de kleine verschillen kunnen het soms lastig maken. Met name voor de kinderen: Moeten ze eerst hartig en dan zoet? Moeten ze eerst wat drinken voordat ze de volgende boterham mogen pakken?

Wij werken hierin kindvolgend en hanteren hiervoor geen strikte regels. De kinderen hebben ook ten aanzien van hun eten keuzevrijheid. Wel zorgen wij ervoor, dat er ruim voldoende afwisseling in gezonde voeding is. De keuze in minder gezonde voeding is enigszins beperkt. Wij stimuleren de kinderen om gezond en verantwoord te eten en te drinken.

Wij hanteren de volgende afspraken en aandachtspunten rondom de eet- en drinkmomenten:

- vóór het eten wassen de kinderen en wijzelf onze handen
- we laten de kinderen het broodbeleg zelf kiezen
- we zorgen voor een gezellige sfeer tijdens het eten
- wanneer een kind iets niet lust of geen trek heeft, hoeft hij dit niet op te eten/drinken. Wel proberen, niet dwingen
- we laten kinderen mee kiezen wat zij na school of als 4 uurtje willen eten.

De groepen

Bij binnenkomst melden alle kinderen zich bij de pedagogisch medewerker(s) van hun eigen basisgroep. Er zijn drie verticale basisgroepen van 20 kinderen per basisgroep. Op de locatie kunnen wij maximaal 60 kinderen opvangen. Er zijn BSO ruimte's boven en beneden. Beneden gebruiken wij het peuter lokaal als BSO ruimte dat tegenover de KDV ruimte ligt voor de Koala's en voor de Bavianen de hal. In de plaatsing van de BSO groepen proberen we zoveel mogelijk klasgenootjes in een basisgroep te plaatsen. Concreet houdt dit in dat we de groepen 0,1,2 en 3 van OBS de klimop op laten starten in de ruimte van de Koala's, de groepen 3,4 en 5 in de groep van de Bavianen en de groep 5 tot en met groep 8 in de bovenruimte. De jongste basisgroep, de Koala's, heeft een leeftijd van 4 tot en met 6 jaar, de Bavianen van 5 tot en met 8 jaar en de oudste basisgroep, de Panda's, heeft een leeftijd van 8 tot en met 12 jaar. Wij staan open voor kinderen die zich op een ander tempo pedagogisch ontwikkelen. Hierbij gaan wij, in overleg met ouders, het kind plaatsen in de basisgroep waar hij pedagogische aansluiting vindt.

De pedagogisch medewerker houdt bij welke kinderen al binnen zijn en welke nog onderweg zijn. Indien wij niet meer dan 20 kinderen op een dag hebben voegen wij de groepen Panda's, Bavianen en Koala's samen. Kinderen gaan in eerste instantie naar de eigen groep en ruimte. Als alle kinderen er zijn (maar niet meer dan 30) dan gaan de pedagogisch medewerkers met de kinderen naar de hal voor het fruit moment. Daarna kunnen kinderen gebruik maken van de ruimten die beschikbaar zijn voor de BSO.

Wij kiezen er voor om met een open deuren beleid te werken. De kinderen zitten niet vast aan één ruimte, maar hebben de vrijheid om in diverse ruimtes te spelen. Zo kunnen de kinderen even op bezoek bij hun kleine broertjes/zusjes. Voor de ruimtes geldt dat er altijd een pedagogisch medewerker toezicht houdt op de ruimte. Bovendien moeten de kinderen het melden als ze naar een andere ruimte gaan. Zo weten we ten allen tijde waar de kinderen zijn.

Met het open deuren beleid kunnen we ook optimaal gebruik maken van de ruimtes die de locatie ons biedt en beperken we de kinderen niet tot het spelen in één lokaal. Verder sluit het goed aan bij onze pedagogische visie dat de ruimte de derde pedagoog is, de ruimtes bieden de gelegenheid tot verschillende soorten spel.

Kinderen krijgen zo beter de kans om zelf keuzes te maken bij de invulling van hun vrije tijd. Zij kunnen, in samenspraak met de pedagogisch medewerkers, die activiteiten ondernemen, waar zij zin in hebben en spelen met die kinderen met wie zij willen spelen. Om wel de geborgenheid en veiligheid, een kernpunt van het stamgroepensysteem, te garanderen, hanteren wij binnen de buitenschoolse opvang het mentorschap. Ieder kind heeft een eigen mentor.

Samengestelde kdv/bsv groep

Op rustige dagen (bijv. in vakanties en de woensdagmiddag) vangen wij de bso kinderen op in het kinderdagverblijf. Hiervoor hanteren wij het leidster-kind-ratio van 1ratio.nl. Wij 'splitsen' op wanneer er een 2^e pedagogisch medewerker ingezet moet worden. Opvang van een kind in de bso-leeftijd in een samengestelde groep wordt natuurlijk vooraf met ouders besproken (bij rondleiding en bij aanvang van het contract). De bso kinderen en kdv kinderen worden opgevangen in de kdv ruimte. Het dagprogramma van het kdv is leidend en het dagprogramma van de bso sluit hierop aan. Er wordt voor beide leeftijdsgroepen voor een passend, op leeftijd activiteiten aanbod gezorgd. Bso-kinderen die een verklaring hebben om zelfstandig buiten te kunnen spelen mogen dit ook op een samengestelde groep. De emotionele veiligheid wordt gewaarborgd doordat de groep (afgezien van een incidentele ruiling of afname van een extra dag) steeds dezelfde groepssamenstelling heeft (bijvoorbeeld: steeds dezelfde groep kinderen op dinsdagmiddag) en altijd opgevangen wordt door een vaste pedagogisch medewerker. In geval van ziekte of verlof wordt zij vervangen door een van haar collega's, bij ieder kind bekend gezien de omvang van het personeelsteam.

Groepsactiviteiten

Als de kinderen bij ons komen spelen, kiezen zij meestal die activiteit en die kinderen uit, waarmee ze zelf willen spelen. Wij bieden een zo breed mogelijk activiteiten aanbod aan, zodat een kind ook andere interesses leert ontwikkelen. Activiteiten met de gehele groep of met alle basisgroepen organiseren wij op feestelijke momenten zoals een verjaardag, sinterklaas, sportactiviteit of bij een ander groot feest. Bij deze activiteiten zorgen we er altijd voor dat er minimaal 1 mentor per basisgroep aanwezig is. Doordat de locatie klein en overzichtelijk is zijn de eigen invallers geen onbekende op de groep.

Kinderparticipatie

In het kader van het leren keuzes maken, en het ontwikkelen tot zelfstandige personen, zijn wij een groot voorstander van kinderpacticipatie op de bso. Denk hierbij aan zaken als:

- kinderen betrekken bij de aanschaf van spelateriaal
- werken met thema's: kinderen zoveel mogelijk erbij betrekken wat ze dan willen doen.
- in de vakanties vragen wat de kinderen willen doen
- kinderen gaan mee boodschappen doen
- meebepalen wat hun straf/consequentie is, als ze iets gedaan hebben wat niet mag
- samen in de groep de film kiezen die ze willen zien

Leeftijdgenootjes en verlaten van de stamgroepruimte

Kinderen trekken automatisch naar hun leeftijdgenootjes, ze zoeken elkaar op. Wij stellen de kinderen hiertoe in de gelegenheid. Bijvoorbeeld op momenten dat de kinderen gezamenlijk in de aula, de ander bso ruimte, de speelzaal of buiten spelen. Dit zijn activiteiten buiten de eigen stamgroep ruimte.

Ook mogen incidenteel vriendjes of vriendinnetjes komen spelen, mits dit van tevoren met de pedagogisch medewerker is besproken en mogelijk is. Ook spelen de kinderen op het schoolplein met leeftijdgenootjes.

Opendeuren beleid binnen de bso

Opendeuren beleid is een pedagogisch methode waarbij kinderen buiten de eigen groepsruimte met kinderen en materialen van andere groepen kunnen spelen. Het is geen natuurlijke situatie om de hele dag in één ruimte te spelen. Een ruimte geeft voor kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar te weinig uitdaging en exploratieruimte. Kinderen hebben heel de dag op school gezeten en hebben behoefte aan beweegruimte. Kinderen maken bij de bso van ikOOK! gebruik van meerdere ruimtes. Hierdoor vergroot het hun wereld en maken zij kennis met verschillende materialen. Kinderen maken zelf de keuze in welke ruimte zij zich op dat moment prettig voelen. Bij ons worden de deuren letterlijk en figuurlijk open gezet om kinderen ruimte te geven om de eigen ontwikkeling mee vorm te geven. Mogelijkheden en behoefte van kinderen zijn het uitgangspunt.

Onze pedagogisch medewerkers richten zich daarom de hele dag op de kinderen en op de groep. Sluiten hun aanbod aan op wat ze zien en wat kinderen aangeven. Natuurlijk zijn dat keuzemogelijkheden aangepast op wat kinderen aankunnen.

Het werken met open deuren vergroot het activiteitenaanbod. Kinderen kunnen kiezen uit meerdere activiteiten, in verschillende ruimtes. De activiteiten zijn bij ons divers. De talenten van onze pedagogisch medewerkers worden ingezet voor alle kinderen.

Ook vergroot het open deuren beleid de interactiemogelijkheden met andere kinderen. Door de deuren open te zetten, krijgen kinderen meer ruimte en mogelijkheden om relaties te leggen. Kinderen met dezelfde interesses kunnen samen spelen, ook broertjes, zusjes, vriendjes kunnen elkaar gemakkelijk opzoeken. De nadruk ligt op: samen spelen, samendoen, afstemmen en samenwerken. Open deuren geeft kinderen de gelegenheid zich te toetsen aan elkaar, maar vooral van elkaar te leren.

In de praktijk betekent dit dat de kinderen wel een eigen basisgroep hebben waarin we in een vaste ruimte opstarten met drinken en eten. Daarna mogen zij zelf kiezen naar welke ruimte zij gaan om te spelen of aan welke activiteit zij meedoen. Mits we de rust bewaren voor de kleinste kinderen. De jongste kinderen worden gevolgd door hun mentor. Zij worden in het begin en zolang nodig begeleid in het spelen.

Pesten

Wanneer er gepest wordt pakken wij dit direct aan, want de impact van pesten kan erg groot zijn. Wij wijzen de kinderen die pesten, op de gevolgen. Wij proberen het kind dat gepest wordt weerbaar te maken, maar laten het kind eerst zelf proberen er uit te komen, om zo te leren voor zichzelf op te komen. Ook in groepsverband wordt dit besproken.

Jaarlijks besteden we hier met de kinderen extra aandacht aan. We maken samen huisregels en bespreken wat ze kunnen doen als ze gepest worden, of als zien dat iemand gepest wordt.

Regels

Om samen prettig in een groep te kunnen functioneren, zijn regels nodig. Regels bieden structuur, waardoor de kinderen weten waar ze aan toe zijn, hetgeen een gevoel van veiligheid geeft.

Door heldere regels en de voorbeeldfunctie die wij in het navolgen hiervan hebben, leren kinderen het belang kennen van normen en waarden en hoe hiermee om te gaan.

Daarnaast leren zij zich aan regels te houden en het waarom van de regels kennen. Vaardigheden, die hen verder helpen op hun weg naar zelfstandigheid.

Soms worden groepsregels door omstandigheden gemaakt. Als kinderen bijvoorbeeld veel ruzie maken om een bepaald spel, dan maken wij gezamenlijk een regel over het gebruik van dat spel. Voor kinderen is het belangrijk, dat zij op de hoogte zijn van de groepsregels. Daarom herhalen en evalueren wij de groepsregels minimaal twee keer per jaar en brengen wij deze specifiek onder de aandacht van de kinderen, door ze bijvoorbeeld zichtbaar op te hangen.

Ook geven wij de kinderen uitleg over het nut en het waarom van de regels en waarom ze niet overtreden mogen worden.

Wij hanteren regels en omgangsvormen zoals:

- eerst opruimen voordat je met iets anders begint
- binnen lopen we, buiten mag je rennen
- speelgoed is om mee te spelen en niet om mee te gooien (tenzij het hiervoor bedoeld is) of om stuk te maken
- handen wassen voor we aan tafel gaan
- knutselactiviteiten worden aan tafel gedaan
- meubilair gebruiken waarvoor het bedoeld is, dus de bank om op te zitten, de kasten om spullen in op te bergen
- bij binnenkomst melden op een vast punt
- ruzie eerst uitpraten en bespreken of en hoe je de ruzie had kunnen voorkomen
- we gaan normaal met elkaar om en praten normaal tegen elkaar
- aan tafel gedragen we ons netjes
- hand voor de mond bij het hoesten of niezen
- alle speelgoed op de bso wordt met elkaar gedeeld
- als een ander praat ben ik stil en luister ik
- elkaar respecteren en beleefd met elkaar omgaan
- wij pesten niet en als we zien dat een ander dit doet zeggen we dit tegen de pedagogisch medewerkers
- samen spelen, iedereen mag meedoen, alleen spelen mag ook
- samen delen
- zeggen als je naar buiten gaat
- zeggen als iets kwijt of kapot is

Stimuleren van contacten

Wij stimuleren de onderlinge contacten en proberen de kinderen bij elkaar te betrekken.

Als een kind weinig contact heeft met andere kinderen, gaan wij eerst met dat ene kind spelen en zorgen wij ervoor dat dit zo uitdagend is, dat de andere kinderen er vanzelf bij komen.

Net zoals volwassenen voorkeur hebben voor andere volwassenen, hebben kinderen ook hun voorkeur voor andere kinderen. Wij respecteren dit en dwingen kinderen niet om met andere kinderen te spelen, net zoals wij ze dat ook niet onthouden.

Slechts wanneer kinderen een negatieve invloed op elkaar hebben, dan bemoeien wij ons ermee en leiden wij dit in juiste banen.

Vriendschappen

Kinderen maken over het algemeen snel vriendjes op de bso. Als een kind moeilijk vriendjes maakt, stimuleren wij het kind. Bijvoorbeeld door samen met het kind en een ander kind iets te gaan doen. Als kinderen elkaar absoluut niet liggen, dan respecteren wij dit. Wel leren wij ze hiermee om te gaan en ook het andere kind te respecteren.

Vrije tijd

Bso vindt plaats in vrije tijd van kinderen. Kinderen hebben een verdeling van hun dag in schooltijd en vrije tijd. Vrije tijd is de tijd na school en in de vakanties. Vrije tijd staat voor:

- zelf kiezen
- initiatief nemen
- eigen interesses volgen
- je mogen vervelen

Deze aspecten zijn terug te vinden in dit plan en in ons dagelijks handelen met onze kinderen.

Wennen

Voorafgaand aan de formele plaatsingsdatum stellen we kinderen en ouders in de gelegenheid te wennen aan de groep, de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers. Het intakegesprek voeren we samen met de ouders en het kind op de groep, waarbij we direct afspraken maken over het wennen.

De wenperiode kan verschillen per kind en per leeftijd. Ook is de periode afhankelijk van de praktische mogelijkheden, gezien het maximale aantal kinderen per groep per dag. Meestal komen kinderen 1 à 2 keer wennen (over het algemeen is 1x 3 uur wennen voldoende).

Meestal brengen de ouders de eerste keer het kind en gaat het kind de tweede keer vanuit de klas (zelfstandig of begeleid) naar de bso. Vaak worden de kinderen aan het einde van de dag vroeger opgehaald dan de meeste andere kinderen, zodat er voldoende tijd is voor een goede overdracht tussen ouders en pedagogisch medewerkers.

Het maximum aantal kinderen dat op een dag komt wennen is afhankelijk van de locatie grootte en de groepsgrootte. Een ander aspect van het wennen is dat we gedurende de eerste maanden een kind zoveel mogelijk koppelen aan één pedagogisch medewerker, de mentor.

De eerste weken begeleidt de mentor het kind. Waar mogelijk doen ze samen activiteiten.

Als het kind zich niet gemakkelijk mengt in de groep, stimuleren we het kind te spelen met kinderen van wie we denken dat ze bij elkaar passen; bijvoorbeeld klasgenootjes.

De mentor houdt het kind gedurende de eerste weken extra in de gaten en laat het kind kennismaken met de regels en gebruiken van de locatie.

2.3 De fysieke omgeving, zowel binnen als buiten

De inrichting van zowel de binnenruimte als de buitenruimte, is zeer bepalend voor de sfeer, gebruiksvriendelijkheid en het gevoel van geborgenheid en veiligheid voor de kinderen. Een goed ingerichte ruimte nodigt kinderen uit tot spelen, ontdekken en gezellig of rustig samenzijn. *ikOOK!* besteedt daarom ruime aandacht aan de inrichting van de binnen- en buitenruimte. In totaal kunnen er per dag 60 kinderen opgevangen worden.

Hieronder volgt, in alfabetische volgorde, een opsomming van onderwerpen, die met de fysieke omgeving te maken hebben.

Binnenruimte

De kinderen kunnen al naar gelang hun ontwikkeling en belangstelling gebruik maken van de verschillende ruimtes en mogelijkheden die het gebouw te bieden heeft.

De bso heeft buiten schooltijd de beschikking over de gym/speelzaal van de basisschool. Hier mag alleen onder toezicht van een pedagogisch medewerker gespeeld worden. De groepsruimten bevinden zich tegenover, naast (de hal) en boven het KDV lokaal. Er staan tafels om aan te eten, te knutselen of een spelletje te doen, er is een relaxhoek om rustig een boekje te lezen of om te gamen, een poppenhoek, een hoek met een ridderkasteel, een winkeltje en er is een airhockey tafel.

De hal van de school wordt ook gebruik bij het samenvoegen van de BSO groepen, tijdens vakanties en als er grotere activiteiten gepland zijn.

Buitenruimte

De bso van *ikOOK!* heeft een buitenruimte. De buitenruimte is tevens het schoolplein van de basisschool en grenst aan het gebouw.

De buitenruimte heeft betonnen tegels en enkele speeltoestellen zoals een kabelpiramide een glijbaan, klim- en klauter mogelijkheden, en een zandbak. Net als de basisschool maakt de bso ook gebruik van het 'overkantje'. Dit is het speeltuintje in het openbare plantsoen tegenover het schoolplein. De buitenruimte nodigt de kinderen uit tot buiten zijn en tot verschillende activiteiten in de verschillende seizoenen.

Veiligheid

Fysieke veiligheid is uitermate belangrijk, daarom voldoen onze gebouwen aan alle voor de kinderopvang geldende wet- en regelgeving.

Jaarlijks houden wij een ontruimingsoefening, samen met de kinderen.

Psychische veiligheid is minstens zo belangrijk. Hoe wij die bieden, dat blijkt uit hetgeen omschreven in de paragrafen 2.1 en 2.2.

2.4 Ons activiteiten aanbod

Wij bieden zowel geplande als ongeplande activiteiten aan. De geplande activiteiten zijn vastgelegd in de activiteitenplanning per locatie. De ongeplande activiteiten vinden dagelijks plaats, aangepast aan de kinderen, het moment en de mogelijkheden van die dag. Hieronder volgt in, in alfabetische volgorde, een overzicht van de activiteiten die wij aanbieden.

Buiten spelen

De kinderen zijn vrij in hun keuze om binnen of buiten te gaan spelen. Wij stimuleren ze wel om naar buiten te gaan. Ze hebben op school al de hele dag binnen gezeten.

Alleen met toestemming van de ouders, mogen kinderen alleen op het plein of met hun broer of zus. Anders is er altijd een pedagogisch medewerker aanwezig.

Als de kinderen buiten spelen, mogen ze zelf kiezen wat ze willen gaan doen. Daarbij hanteren wij regels zoals:

- niet met fietsen tegen iemand aan rijden
- zand blijft in de zandbak
- we gaan zittend van de glijbaan
- kinderen zelf laten glijden en wachten tot ze van de glijbaan af zijn.

Computeren, Wii & TV-kijken

De kinderen bepalen in overleg met de pedagogisch medewerker of en hoe lang ze op met computer of de Wii willen spelen en of ze TV willen kijken. Wij stimuleren ze hierbij wel, om dit verantwoord te doen en dus niet de hele middag. Met kinderen die structureel langere tijd achter de computer of tv doorbrengen worden afspraken gemaakt over het gebruik.

Omdat vaak meerdere kinderen op de computer of de PlayStation willen, worden er samen met de kinderen afspraken gemaakt over hoe lang ze 'er op' mogen.

De oudere kinderen (8+) leren hiermee zelfstandig om te gaan en de andere kinderen hierop aan te spreken. Zij moeten dus in eerste instantie proberen dit zelf te regelen, door er samen afspraken over te maken of bijvoorbeeld een rooster op te stellen.

Als de kinderen TV willen kijken, is dat een film, of iets dat bij het thema van die week past. Wij kijken sowieso geen TV-programma's. Soms nemen de kinderen zelf een film mee en soms huren wij een film.

Feesten

Iedere bso organiseert jaarlijks een groot feest, samen met het kinderdagverblijf (nieuwjaarsborrel, zomerfeest). Hierbij worden de kinderen, de ouders en ook de oudercommissie ingeschakeld. Ook worden de gebruikelijke feesten gevierd zoals Pasen, kerst en sinterklaas. Hoe uitbundig iets wordt gevierd, hangt af van wat de kinderen willen. Zo kan het zijn dat er amper aandacht wordt besteed aan kerst, maar er wel uitgebreid sinterklaas gevierd wordt met surprises en gedichten. De activiteiten worden uitgeschreven in de activiteitenplanning en op het bord in de hal kunnen ouders lezen wat de activiteiten van die week zijn.

Huiswerk

Als ouders vragen of hun kind huiswerk mag maken op de bso, dan krijgt het kind de gelegenheid hiertoe en minimale extra begeleiding. Wij stimuleren het kind (op verzoek van ouders) om huiswerk te maken, maar dwingen het niet.

Niets doen

Bso is vrije tijd. Daarom mogen de kinderen ook 'niets doen'. Dit betekent niet, dat kinderen zich vervelen, maar gewoon even willen zitten, hangen of kijken. Als dit lang duurt, stimuleren wij de kinderen wel om wat te doen, maar zetten hier niet al te veel druk achter. Zolang zij het naar hun zin hebben en anderen er niet mee lastig vallen, moet 'niets doen' kunnen.

Uitstapjes & Vakantie

Soms vinden er uitstapjes plaats met de kinderen zoals naar een speeltuin in de buurt, of gaan we picknicken, of gaan er een paar kinderen mee boodschappen doen.

In de vakanties werken wij met thema's. Wij bieden diverse activiteiten aan. Het blijft echter de vrije keuze van de kinderen of ze hier aan mee willen doen of niet.

Soms gaan we een dagje uit, als het aantal kinderen en personeelsleden dit toestaat.

Verjaardagen

De verjaardag van een kind wordt gevierd, wanneer het dit zelf wil. Ook mag het kind zelf bepalen hoe het gevierd wordt: rustig, of met een activiteit of spel.

Wanneer ouders niet bij de verjaardag van hun kind aanwezig kunnen zijn, kunnen er op verzoek foto's worden gemaakt.

3.5 Het spelmateriaal dat wij aanbieden

Wij zorgen ervoor dat wij voldoende en afwisselend spelmateriaal hebben voor de kinderen. Voor alle leeftijden, voor zowel binnen als buiten. Wij houden zoveel mogelijk rekening met trends en laten de kinderen meebeslissen bij de aanschaf van speelgoed. Wij hebben geen 'agressiespeelgoed'.

3. Voorschoolse Opvang

De kinderen worden voordat ze 's ochtends naar school gaan opgevangen door ons. Totdat de kinderen naar school worden gebracht, hebben ze de tijd om vrij te spelen. 1 ratio.nl bepaald hoeveel 'VSO-kinderen' worden opgevangen in de ruimte van het kinderdagverblijf, samen met eventuele kleinere broertjes of zusjes. Waar het mogelijk en wenselijk is gaat dit jongere 'broertje/zusje', net als thuis, ook mee om het oudere kind naar de klas te brengen.

De voorschoolse opvangtijd wordt door ons gezien als ontspanning voordat ze naar school gaan, een plezierige start van de dag. We vinden het belangrijk dat de kinderen rustig de dag kunnen starten zonder allerlei verplichtingen.

Bij de buitenschoolse opvang ligt de aandacht meer op het activiteiten aanbod en wordt er meer ontwikkelingsgericht gewerkt, bij de vso ligt de aandacht meer op ontspanning voor school.

3.1 Pedagogische visie

Onze pedagogische visie komt ook tot uiting in onze vso. In de korte tijd die we met de kinderen doorbrengen is de omgang met de kinderen volledig volgens de visie van ikOOK!. We letten op het spel materiaal en we zetten de spullen zo neer dat de kinderen hier zelf bij kunnen.

3.2 De verschillen

Zoals hierboven aangegeven zijn er enige verschillen tussen de bso en de vso. Hierdoor zijn er ook enige verschillen in de uitvoering van de vijf pedagogische middelen zoals omschreven in het werkplan van de buitenschoolse opvang.

Hieronder volgt een opsomming van punten die afwijken ten opzichte van de bso.

Binnenruimte

Wij bieden voornamelijk vso aan in onze peuter/bso ruimte van de Koala's, deze is ingericht naar onze pedagogische visie. Voor het samenvoegen hanteren wij de regel zoals omschreven in het pedagogisch beleid onder 'samengestelde groep'.

De oudere kinderen mogen na toestemming zelfstandig boven in de ruimte van de Panda's gaan spelen. De pedagogisch medewerkers controleren regelmatig en hebben de babyfoon aan staan in de ruimte van de Panda's zodat zij in de groep van de Koala's toezicht kunnen houden.

Samengestelde groep kinderdagverblijf en voorschoolse opvang

De wettelijke richtlijnen bepalen hoeveel kinderen tegelijk gebruik maken van de voorschoolse opvang, gecombineerd met de kinderdagverblijfgroep. Alle kinderen worden opgevangen in de kinderdagverblijfruimte. Er wordt voor beide leeftijdsgroepen voor een passend op leeftijd activiteiten aanbod gezorgd.

Buiten spelen

Op de vso wordt er weinig buiten gespeeld. Dit omdat het erg vroeg in de ochtend is, in de winter is het nog donker en we houden graag rekening met de burens. De kinderen van de groepen 1 en 2 worden naar de klas gebracht, de andere kinderen mogen samen met klasgenoten verzamelen op de speelplaats. Na de bel gaan kinderen vanaf groep 3 naar de eigen groepen van de basisschool. Indien ouders het prettiger vinden dat hun kind op de VSO blijft en niet op het schoolplein verzameld blijven binnen in de VSO ruimte tot dat de bel gaat.

Feesten

Vanwege de relatief korte tijd die de kinderen doorbrengen op de vso is er onvoldoende tijd om feesten te vieren, deze worden gevierd op de bso.

Groepsactiviteiten

Wanneer de tijd dit toelaat worden er spontane activiteiten aan de groep aangeboden. Kinderen zijn vrij om hieraan deel te nemen.

Huiswerk

Er is onvoldoende tijd voor de kinderen om hun huiswerk te maken, dit gebeurt dus niet op de vso.

Mentorschap

Elk kind heeft een mentor. Als het kind ook de bso bezoekt wordt het kind gekoppeld aan de mentor die ze 's middags op de bso hebben.

Observaties

De kinderen worden door de pedagogisch medewerkers dagelijks gevolgd. Deze observaties zijn willekeurig en er vindt geen registratie plaats. Wanneer er zich opvallendheden voordoen wordt dit gemeld bij de ouders.

Wanneer een kind naast de vso ook de bso bezoekt, dan wordt het kind meegenomen met de observaties van de bso.

Thema's

Er wordt niet met thema's gewerkt. De activiteiten die worden aangeboden, ontstaan spontaan.

Vakanties

In de vakanties is er geen vso. Ouders en hun kinderen die dan opvang willen afnemen kunnen dan gebruik maken van de bso van ikOOK!.

Verjaardagen

Omdat de kinderen relatief weinig tijd doorbrengen op de vso bieden we de kinderen de gelegenheid om hun verjaardag te vieren op de bso.

Wennen

Wanneer kinderen voor het eerst op de vso komen worden ze door de pedagogisch medewerkers extra begeleid. De eerste weken volgen de pedagogisch medewerkers het nieuwe kind ook extra. De intake vindt plaats op een bso locatie van ikOOK! en gebeurt onder bso tijd. Hier kiezen wij voor, omdat er dan meer tijd is voor de ouders en het kind. Voorafgaand aan de opvang is er geen mogelijkheid om te wennen. Wanneer de vso plaatsvindt op een andere locatie dan de eigen bso, kunnen de kinderen daar wel voorafgaand aan de start van de vso opvang een keertje gaan kijken, zodat ze weten waar ze terecht komen.

Nawoord

Wij hopen dat u ons pedagogisch werkplan “Zo zijn onze manieren!” met belangstelling gelezen heeft en een goede indruk heeft gekregen van wat wij allemaal doen en waarom wij dat zo doen. Heeft u nog vragen? Vragen! Wij staan u graag te woord.

Graag tot snel!

Team *ikOOK!* Nederweert